

Uczniowie podczas lekcji na świeżym powietrzu. Spółdzielnia ASOBANU, Republika Dominikany

Informacje kontaktowe
Fairtrade Polska
ul. Sławkowska 12
31-014 Kraków, Polska
fairtrade@fairtrade.org.pl
www.fairtrade.org.pl
www.twitter.com/FairtradePolska
www.facebook.com/FairtradePolska
www.instagram.com/FairtradePolska

BANANY FAIRTRADE

SPOSÓB NA ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ TWOJEJ FIRMY

MARCO WILLIAM
PRACOWNIK W SPÓŁDZIELNI
AGROECOLOGICA EL GUABO

GLOBALNY RYNEK HANDLU BANANAMI

Banany uprawia się w Azji, Ameryce Środkowej i Południowej oraz w Afryce. W wielu krajach producentów banany stanowią główne źródło pożywienia, dlatego na eksport trafia zaledwie około 20% produkcji¹. Choć wartość światowego eksportu bananów szacuje się na 7 mld dolarów, to życie drobnych producentów i pracowników plantacji bananów jest niezwykle trudne ze względu na stały wzrost kosztów życia, produkcji i transportu przy jednoczesnym spadku cen bananów.

- Wielkość bananów trafia na światowy rynek z krajów strefy dolara amerykańskiego, takich jak Ekwador, Kolumbia, Kostaryka czy Gwatemala. Ponadto banany na eksport uprawia się również na Filipinach, w Afryce i na Karaibach (tzw. region AKP).
- Grupa pięciu największych eksporterów bananów – Ekwador, Filipiny, Gwatemala, Kostaryka i Kolumbia – dostarcza na światowy rynek niemal 80% bananów.
- Największym importerem bananów jest Unia Europejska. Głównym źródłem importu są kraje strefy dolara, których udział w europejskim rynku znacznie wzrósł w ciągu ostatnich 20 lat. Ponadto do europejskich sklepów trafiają banany z regionu AKP i pozazuropejskie terytoria należące do krajów UE (Martytika, Gwadelupa, Wyspy Kanaryjskie).
- Historia światowego handlu bananami sięga drugiej połowy XIX wieku. Od początku branża była zdominowana przez przedsiębiorstwa kontrolujące wszystkie etapy łańcucha dostaw. W latach 80. ubiegłego wieku 80% światowego rynku bananów było w rękach pięciu największych firm: Dole, Chiquita, Del Monte, Fyffes i Noboa. Jednak ich udział w rynku systematycznie spada i w roku 2013 wyniósł 44%².

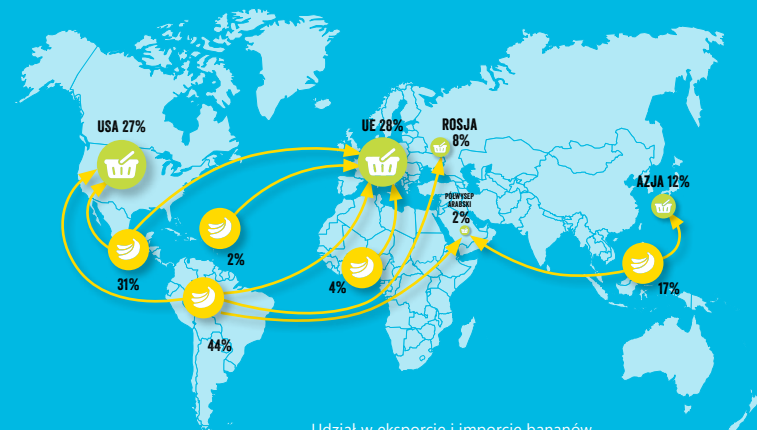
- W ostatnich dziesięcioleciach zmieniała się również forma działalności międzynarodowych korporacji na rynku bananów. Od lat 80. ubiegłego wieku organizacje te porzucają model własności plantacji na rzecz skupowania bananów od niezależnych producentów. Wynika to głównie z rosnącej pozycji sieci supermarketów w USA i Unii Europejskiej, które zaczęły kupować banany od drobnych dystrybutorów lub bezpośrednio od producentów. Przemianę tę ułatwiło częściowe wyparcie transportu przy użyciu specjalistycznych statków chłodni przez bezpośrednie linie kontenerowe.

¹ Raport Make Fruit Fair na temat bananów, 2015. BASIC

² The changing role of multinational companies in the global banana trade, 2014. FAO

ORGANIZACJE CERTYFIKOWANYCH PRODUCENTÓW BANANÓW FAIRTRADE

Fairtrade działa na rzecz poprawy sytuacji materialnej, lepszych warunków pracy i korzystniejszych umów handlowych dla rolników i robotników rolnych. W systemie Fairtrade działa 21 700 drobnych rolników i pracowników plantacji bananów.

Udział w eksporcie i imporcie bananów
Źródło: Basic, na podstawie danych COMTRADE za rok 2013

FAIRTRADE SYSTEM, KTÓRY DZIAŁA

STANDARDY FAIRTRADE

opracowano z myślą o tym, by drobni producenci mogli wspólnie sprzedawać swoje plony i razem podejmować decyzje dotyczące działalności bieżącej i inwestycji. Dla pracowników plantacji standardy Fairtrade oznaczają wzmocnienie pozycji w relacji z właścicielami plantacji, poprawę warunków pracy, przestrzeganie praw pracowniczych i dążenie do uzyskania godziwej zapłaty za pracę.

CENA MINIMALNA FAIRTRADE

jest ustalana indywidualnie dla danego kraju na poziomie, który umożliwia pokrycie kosztów zrównoważonej produkcji. Instrument ten jest wykorzystywany w przypadku nagłych drastycznych spadków cen skupu bananów.

PREMIA FAIRTRADE

jest wypłacana zarówno spółdzielniom zrzeszającym drobnych producentów, jak i certyfikowanym plantacjom Fairtrade i wynosi 1 dolar amerykański za skrzynkę bananów. Środki z premii inwestowane są w rozwój działalności i realizację projektów rozwojowych poprawiających jakość życia lokalnych społeczności. Plantacje mogą przeznaczyć 20% premii na wypłatę bezpośrednich dodatków dla pracowników (lub 50% premii, jeżeli większość zatrudnionych stanowią emigranci zarobkowi).

ROZPOZNAWALNOŚĆ ZNAKU FAIRTRADE W POLSCE

28%

Źródło: GlobeScan 2015, Badanie konsumenckie

CO FAIRTRADE OFERUJE PAŃSTWA FIRMIE?

Dzięki Fairtrade firmy uzyskują dostęp do certyfikowanych bananów produkowanych z zachowaniem zasad zrównoważonej produkcji, a producenci – lepszy dostęp do rynku. Skrupulatny i przejrzysty proces certyfikacji Fairtrade spełnia oczekiwania konsumentów wybierających etyczne produkty.

- Wiarygodność.** Certyfikat Fairtrade, przyznawany przez niezależną organizację FLOCERT, cieszy się największym poziomem rozpoznawalności i zaufania pośród certyfikatów etycznych, a niezależne badania potwierdzają pozytywne oddziaływanie Fairtrade na rolników z krajów Południa.
- Komunikacja.** Fairtrade to doskonała okazja, by pokazać klientom i udziałowcom, że Państwa firma wykorzystuje własny łańcuch dostaw do realizacji działań z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu.
- Transparentność.** Współpraca z Fairtrade stwarza firmie szereg okazji do zwiększenia transparentności w łańcuchu dostaw.
- Zaangażowanie.** Współpraca Państwa firmy z Fairtrade ma realne przełożenie na wyższe płace i lepsze warunki życia i pracy osób zatrudnionych przy produkcji bananów.
- Wyróżnienie.** Zmodyfikowany Standard Fairtrade dotyczący organizacji handlowych daje możliwość lepszej ekspozycji tym firmom, których działalność wykracza poza podstawowe wymagania Fairtrade.
- Wybór.** Państwa firma może inwestować w konkretny program, np. poprawę wydajności produkcji, walkę ze skutkami zmian klimatu czy podnoszenie płac, uzyskując większy wpływ na kondycję łańcucha dostaw.
- Zrównoważony łańcuch dostaw.** System Fairtrade wzmacnia organizacje producentów na rzecz uodpornienia produkcji na skutki zmiany klimatu. Jednocześnie premia Fairtrade umożliwia im szybkie przywrócenie stabilności produkcji po wystąpieniu np. kataklizmu, epidemii choroby roślin itp.

MABEL MATETSU TO PIERWSZA KOBIETA NA STANOWISKU BRYGADZISTKI NA PLANTACJI VREL W GHANIE.

„Dla mnie jedną z najważniejszych korzyści jest to, że my i nasze dzieci mamy ubezpieczenie zdrowotne. Przekonałam się, jakie to ważne, gdy trafiłam do szpitala i okazało się, że ubezpieczenie pokryje koszty koniecznego zabiegu. Dzięki premii Fairtrade ubezpieczeniem zdrowotnym objęci są nie tylko pracownicy plantacji VREL, ale również ich rodziny”.